

x in de kantlijn betreft de vraag
- " " " " het antwoord

N A D R U K V E R B O D E N

Goeden avond, vrienden,
Ik neem aan, dat over datgene, dat de vorige malen op deze cursus besproken is, geen bijzondere vragen bestaan. Zou dat echter toch het geval zijn, dan kunt U die ten alle tijde aan de tweede spreker stellen. Zullen we dat met elkaar afspreken? En dan zal het U waarschijnlijk niet verwonderen, dat wij juist in het kader van deze groep willen gaan spreken over het Kerstfeest. Uiteindelijk een feest, dat met rasse schreden naderbij komt en een feest, dat in zich zekere betekenissen draagt, die esoterisch vooral, van zeer groot belang zijn. Wel wil ik U erop wijzen, dat wij, om U verder geen hinderpalen in de weg te leggen, een aantal der dingen zogenaamd gesleuteld te zullen zeggen. Dat houdt dus in, dat wij hier en daar een omschrijvende vorm kiezen, die voor de verstaander eenvoudig en duidelijk is, voor degene, die het niet begrijpt, echter duister moet blijven. Kerstfeest hangt in de eerste plaats reeds samen met het jaargetijde. Als zodanig betekent het de komst van het Licht, de terugkeer van de lengende dagen, dus a.h.w. een geestelijk voorschot op de zo dadelijk wordende Lente. Maar het heeft door de loop der eeuwen heen, zowel bij de Heidenen als bij de Christenen, een betekenis verkregen, die veel groter is. Want wanneer wij in het duister leven, betekent het licht het verlangen van ons bestaan. Ons hele wezen, al onze concentraties, al onze gedachten zijn gericht op het moment, dat wederom het licht ons omspoelen zal, of om het te zeggen in aardse termen, de warme wordende zon met zijn ijle en prille licht ons omspelend de eerste warmte zal doen prikkelen op ons wezen. Dus niet voor niets, dat Kerstfeest belangrijk is, dat is juist het feest van het Licht. Het is altijd weer het grijpen van de mens, komend uit de diepste hollen en krotten van onbesef, aarzelend betredend het geheiligde Land, het Land van de lichte Sfeer, van de vrije Adem en het grote Begrip. En in het Christendom is Jezus de Lichtbrenger, Hij is de Enige, die het pad baant uit de duisternis van stof, van onwerkelijke waan des zijns, tot de realiteit van het Koninkrijk Gods. Degenen, die Zijn Komst herdenken doen hetzelfde, wat vele in de oude Mysterieën ook deden; want in de oude Mysterie-scholen o.a. in de Eulysische bestond, juist omstreeks de tijd van Midwinterzonnewende, ook wanneer het in die oorden niet zo merkbaar was, de gewoonte om een feest voor de Goden des Lichts te vieren. Men probeert een ogenblik de werkelijke omstandigheden opzij te zetten. Men werpt de hele wereld met al zijn moeilijkheden en zwaarheid van zich af en vlucht in de innerlijke geborgenheid, waar de gedachte alleen het Licht tot werkelijkheid maakt. Ge kent dat door het licht van een Kerstboom, of het licht van de brandende kaarsen, die hier rustig, statig staan te branden, een ogenblik flakkerend in de wind. Zij zijn een symbool, want ook wij branden als kaarsen. Vandaar dat ook in de Oudheid, één uit was, niet uit talk, vervaardigde kaars het grote Symbool was van alle lichtende kracht. Wij zijn wezens, gevormd uit kracht, en wij kunnen ook worden tot licht, tot de glorie van het onkenbare en het onsterfelijke. Maar daarvoor moeten wij ons zelf verteren. In de duisternis hebben wij onszelf verteerd, wachtend, wachtend, op het moment, dat eindelijk die Bevrijding zal komen. Toen is het rustig en stil geworden. Er was vrede, sidderende verwachting van een hoogtij-dag, de lachende vreugde van een vrijelijk gegeven gave, de verbondende realisatie van de grote gebeurtenissen in leven en bestaan.

In het Kerstfeest werkt de mens zich langzaam op door middel van sentimenten, die op zichzelf vaak vals zijn, door middel van geloof, van geestelijke spanningen, van verwaarlozing tijdelijk van de werkelijkheid tot een gespannenheid en geladenheid, die zo dadelijk op het kostelijke moment van het Kerstgebeuren in ons werkelijkheid wordt, in ons een vlam kan ontsteken. Want de mens, die licht wil dragen, de mens, die op wil gaan naar de lichtende Sfeer, de geest, die uit de bezadigde stilte van zijn eigen sfeer op wil gaan naar hoger, laaiender, vreugdevoller zijn, zij moeten zichzelf verbranden en verteren. En daarvoor is een bewustzijn nodig, zoals er een vlam nodig is om de kaars aan te steken. Die vlam is een hoog geestelijke kracht. Kracht, waar wij vaak niet aan kunnen ontkomen, een kracht, die in een ogenblik van stil beleven ons een ogenblik innerlijk verandert. Wanneer wij dat accepteren, dan is deze toestand van geladenheid voor onszelf genoeg. Dan betekent voor ons het Kerstgebeuren: een reëel en werkelijk Kerstfeest, een werkelijk Zonnewendefeest. Want was tot nog toe het licht steeds meer van ons afgewend, werden het leven en bestaan duisterder, was de oogst van voorgaand bestaan ingehaald en verwerkt, nu begint de zekerheid van nieuw bestaan. Kerstfeest zouden wij het kunnen noemen, wanneer een mens vredig sterft en zijn geest bevrijdend opwiekt naar de Sferen van het Licht. Kerstfeest kunnen wij het noemen, wanneer een ziel aan het duister ontrukkt en in een wanhopige strijd eindelijk de mogelijkheid vindt tot incarnatie. Kerstfeest is elke verlichting van eigen wezen en persoonlijkheid. Wat, zo zult ge U afvragen, is deze vredige en grootse macht, die toch als een plotseling tongelende vlam ons wezen en onze geest ontsteekt en ons doet verteren in Heilig Vuur. Wel vrienden, die vlam is het eeuwige verlangen. Het eeuwig verlangen, dat altijd weer mens en geest verder jaagt, aanspoort om te lijden en te strijden, te worstelen om vol te houden, al lijkt het onmogelijk; aanspoort om opnieuw een weg te zoeken, wanneer alles hopeloos lijkt. Het verlangen, dat wij zouden kunnen noemen, het verlangen tot zelfbehoud. Want wij willen onszelf blijven en wij voelen in elk moment van stilstand de dodelijke kille adem van het onbeweeglijke, dat verstart en zichzelf in wezen verliest om te worden tot verschijnsel zonder ziel. Wij verlangen onszelf te zijn, maar niet, zoals wij nu gedwongen zijn ons te uiten in wereld of sfeer. Wij willen meer, wij willen onszelf zijn, zoals wij ons dromen, dat we eens zouden kunnen worden. Verheven boven onszelf willen wij dromen in lichtende zalen en gaven geven met milde hand, ten oordeel zitten over degenen, die wij leiden. Geborgen in het masker, zoals eens een Kalif deed en weer gaan tussen de eenvoudigen en ons weldaden uitleven. Wij willen groot en machtig zijn. Juist omdat wij dat willen, reiken wij uit naar de hoogste kracht. Want aan het eindpunt van onze idealen van onze bestrevingen en gedachten staat uiteindelijk het Goddelijke zelf. Alleen maar het Goddelijke. Want elke schrede in de jacht naar zelfverwerkelijking, elke sfeer, die wij hoger steigen brengt een nieuw probleem, een nieuwe horizon van mogelijkheden en feiten. Alleen in het Goddelijke zelf komen wij tot rust en stilstand. In de Kerstdagen doet het ideaal, dat in ons leven woont, dat in ons leven dorst langzaam maar zeker tot werkelijkheid worden. De wereld schijnt veranderd, de sfeer is veranderd en of dit nu komt om zuiver stoffelijke redenen, of heel vaak ook de sentimenten gekoppeld zijn aan commerciële belangen of omgekeerd, dat doet niet ter zake. Het gaat over datgene, wat wij beleven, datgene wat in ons ontwaakt, juist in de bezonkenheid en beslotenheid van een Kerstsfeer meer dan in de openheid van een zomerse wei, of in een stil bezonken statig woud. Het verlangen naar wat wij zouden kunnen zijn. En wanneer wij dan herdenken Onze Lichtdrager, onverschillig, hoe wij Hem noemen, dan reikt ons verlangen als een verterende vlam uit naar ons leven. Dan wordt in dit verlangen het Goddelijke een moment werkelijk

uitgedrukt en lijkt het ons, alsof ons eigen beeld ons tegemoet treedt uit hogere, ja, uit de hoogste sfeer. Eén moment zijn wij één met de voorstelling van het Goddelijke, dat in ons leeft. Vanaf dat moment verteren wij onszelf in streven, vanaf dat moment kennen wij de voortdurende gelukzaligheid van het bereiken, gelijk met de voortdurende onrust van het nog niet volledig bereikt hebben. Dan wervelen de feiten en gebeurtenissen rond ons en ze behoren ons alleen, wanneer het voor ons eigen wezen, onze eigen ziel iets betekent. Het is ons leven geven, geven, geven, altijd maar weer, omdat uit de volheid van ons zijn, wij weg willen schenken het geluk, dat in ons leeft, zoals een kaars brandt en lichtgevende, zichzelf verteert. Maar het licht zelf sterft niet. Voor de mens teloor gaande, trilt het langzaam naar de sfeer en wordt tot deel van een andere wereld, van een ander bestaan, van een ander besef. Zo gaat het ons ook. Juist omdat wij dit kunnen beleven, juist omdat de Kerstdagen deze mogelijkheid bieden zijn de grenzen van alle werelden voor een zeer korte tijd geopend. Want God treedt in tot de mens en de mens treedt in tot God. Demon van de diepste duisternis gaat op en eert God. God daalt neer tot in de diepste demon en de diepste hel. Er is geen onderscheid in de dingen, alles is Eén. Alles is God, alles is volmaakt. Wanneer wij streven naar de vrede, dan kunnen wij dit moment van éénheid mede beleven. Moge het een sage zijn, dat de os en de ezel samen gesproken hebben bij de kribbe, waarin Jezus geboren werd, dat zij knielden toen Hij ter wereld kwam. Op zo'n moment verwondert het je niet, wanneer de dieren stemmen krijgen, de planten een lied zingen, de aarde, zacht ademend, het leven schijnt te sussen. Want in God heeft alles een stem. De rust van het eeuwige spreekt als een woord in de volledige harmonie. Op één moment kunnen wij één zijn, op één moment kunnen de sferen der diepte gaan tot in het licht. Een ogenblik verademend en verpozend kunnen de sferen van het lichtste licht neerdalen tot in de stoffelijk gebondenheid, ja, tot zelfs in de diepste duisternis van onbegrepen zijn, zonder dat zij moeten afdalen. Het feest van het licht, het feest van Kerstmis is het symbool van de Goddelijke Eénheid. De Eénheid, die wij voor ons zelf niet kunnen verwirkelijken, die wij nog niet kunnen betreden. Dit ene centrale punt van zijn, waarin het Goddelijke ervaren zetelt. Maar wij kunnen even meeleven, we kunnen in dat moment, dat de scheidingen der werelden wegvallen, verreikt worden en zonder het te weten de verbinding tot hoger bestaan, tot hoger weten, in onszelf vastleggen. Dat zijn de wonderen, die in de Kersttijd gebeuren. Het is alsof de mens dieper gelooft, vollediger vertrouwt, bewuster uitgrijpt naar de krachten, die de krachten van zijn ziel en zijn geest zijn. En zo gaat het overal. Het is alsof de dierenwereld het zelfs voelt, zoals de sfeer een ogenblik zelfs de planten beroert en of ze zelfs meetwinkelt in een regendrup of een sneeuwkristal. Het raadsel van de grote éénheid, dat juist in deze dagen beleefd wordt. Zo kunnen wij persoonlijk, ook buiten deze opgezweepte, deze door sentimenten gedragen ontrukking aan de werkelijkheid, deze éénheid tot deel van ons bestaan maken. Het klinkt door zelfs in de sfeer van deze avond, het klinkt door in de sfeer van deze hele tijd. Rust! Stilte! Vrede! Wel, wij hebben toch altijd in ons het verlangen naar God. Wij hebben toch altijd in ons het verlangen om onszelf te overtreffen. We hebben toch altijd, verborgen in ons wezen, het verlangen om voor anderen veel te zijn. Laat dat verlangen in ons bevestigd worden. Laten wij een ogenblik de rede terzijde stellen en daarvoor in de plaats geven het geloof, dat onze weg goed is. Vertrouwend, dat ons pogen ten goede niet beschaamd worde, laten wij dan inplaats van het jachten der dagen in onszelf stellen de vredige rust van het Goddelijke, dat leeft en beleeft zonder te doorleven wat geen deel is van eigen wezen. Dan kunnen wij werkelijk een Kerstfeest in onszelf continueren, ver over de grenzen van het stoffelijk zijn. Wie zo Kerstfeest viert, ach, die hoort de klokken beieren in de Kerstnacht en nog eens beieren

een Kerstnacht, die hoort de liederen rond de aarde spelen, golf na golf, en vraagt zich af: is dit nu één feest? Of zijn het duizend feesten? Zo'n mens droomt misschien, dat er ergens in een land van sneeuw en ijs en koude een grote Kerstboom staat. Een altijd groene boom, die torent tot in de hemel en gekroond schijnt met de sterren. Een boom, die zelve licht geeft. Die droomt van een mensheid, die samendromt, altijd weer op die zelfde plaatsen. Uiteindelijk daar blijven kan, ondanks de kou, ondanks alles. Die ziet de mensheid ten hemel staren in een visioen. Dan komt er een teken, dan is het alsof er een lichte adem, een lichte bries een ogenblik de boom beroert en de mensen streelt. En dan weet je niet, waarom. Maar dan wordt het zo licht in je hart, dan zou je mee willen jubelen met een koor, dat je onzichtbaar hoort, eeuwig Kerstfeest. Eeuwig! Eeuwig en zonder einde. Terwijl de woorden klinken, slinkt de ijskorst, komt het groen en ziet de Kerstboom staan temidden van bloeiende gaarden. Het is een beeld, dat door velen gezien wordt en wanneer ze rijp zijn voor het Kerstbeleven in hun hart. Dat is het symbool van de grote Kracht, die ontketend wordt. En wie dit aanhoort heeft, begrijpe het. In ons bloeit de Lente van het bestaan op, het moment, dat het Kerstfeest voor eeuwig in ons bevestigd is. Dan kunnen wij niet meer onder gaan, dan kunnen wij niet meer verloren gaan, dan kunnen wij alleen maar bestaan en leven in een voortdurende jubelende vreugde. Dan dreigt ons dood noch ouderdom, noch ondergang. Want ziet, de dingen bestaan voort. De bloesem geeft het vallen van de bloesem aan en daarmee de komst van een nieuwe winter. Maar wij zijn geworden als de eeuwig groene boom, die torent; levende kracht tussen hemel en aarde. Ons wezen verandert, wordt oud, wordt herboren. Onze wereld verandert van sfeer tot sfeer en de werkelijkheid blijft gelijk. De werkelijkheid van het bestaan, waarin je eigen wezen meer en meer dat uiteindelijke punt van verlangen bereikt. Die grote stilte, die grote vrede is de voleinding van het wezen. Voleinding van het wezen. Hoe droomt niet iedere geest, droomt niet elke mens vaak juist over het ogenblik, dat alles voleind is, af is. En hoe vreest men tegelijkertijd ook dit volbracht zijn van een taak, die men aanvaardde. Want men zegt zich: de taak is, die mij vormt; hoe zal ik zijn, wanneer geen vormende kracht mij weer drenkt en dwingt. En zij, die het Licht kennen, geven U het antwoord. Vervormd door de taak, denken wij onszelve, maar ziet, wij zijn het zelve geweest, die ons de taak vormde. De taak was de uiting van ons wezen, dat zichzelf niet erkende. Doch nu wij onszelve kennen, kunnen wij zonder taak ons uiten in de volledigheid van zijn, die ons is toegestaan. Wij zijn onszelve. Niet meer en niet minder. Alleen maar onszelve. En in het onszelve zijn, zijn wij deel van het Goddelijke, omdat in ons wezen God zich uit, omdat het Zijn Wil is, dat wij bestaan, omdat het Zijn Volmaaktheid is, die voor ons de drijfveer is, alle dagen en alle tijd. Het zijn in het niet doen, zoals gij denkt. Is niet het nietsdoen van volledig daadloos wachten, o neen. Het is de wetende en vreugdige vervulling van het verlangen in ons wezen, steeds weer. Steeds door gevend vrede aan onszelf en kracht aan onszelf en steeds weer scheppend in de wereld een nieuwe harmonie; het Al in de Cosmos. Ik weet niet, of de ondertoon van hetgeen, wat wij bespreken, U iets zegt. Op de achtergrond schuilen de dingen, die met woorden, moeilijk en moeizaam, slechts kunnen worden aangeduid, terwijl ze leven in je. Dingen, die leven in je en waar je eigenlijk nooit van weet, hoe ze tot stand kwamen. Dromen, die ver liggen buiten de wereld, die je vormt, dromen, die steeds weer trachten om het onwerkelijke te realiseren. Het streven van de mens naar zijn persoonlijk Kerstbeleven. Het streven van de Geest, die uit wil gaan boven alle mogelijkheid, die redelijk erkend kan worden. Een probleem van de mens, die niet gelooft, niet vertrouwt, onvrede en verwarring van de mens, die denkt zelf, nu, op dit moment te moeten verwerklijken kracht en steun, zekerheid van degenen, in wie de beperkte rede zwijgt voor een moment en in wie de grote werkelijkheid soms even ontwaakt.

Wij kunnen die dingen niet zeggen; wij kunnen ze aanvoelen. Maar het is waar, dat altijd weer, wanneer de mensheid, of een enkele mens, of een enkele geest misschien, droomt van het licht, zichzelf wil verteren, de zuiverheid van het licht zich wil realiseren in zichzelf. Dan is het of er ergens een koor een lied zingt, dat lijkt op het oude spreukje, die U vaak boven een Kerststal vindt:

"Vrede op aarde aan hen, die van goede wille zijn". Vrede, omdat wij willen zijn deel van God. Vrede, omdat in ons de wil, het vertrouwen en het geloof samen werken. Dit geheimzinnig verlangen in ons naar hoger en beter, dit onredelijke, te realiseren. Want niet alleen op de weg der rede en niet alleen in het kielzog der logica ligt de weg tot Verlossing. Maar leeft er in de wereld, de sfeer, in het bestaan zelve dan wij ooit kunnen of zullen kunnen beseffen. Maar de volheid van ons eigen wezen kunnen wij realiseren. Moge voor ons het moment dra komen, dat ergens voor ons een koor zingt: Vrede! Vrede in de ziel! Vrede in het hart! Vrede in het hele moegestreden bestaan! Omdat onomschreven door een woord, stil erkend in eigen zin, het Goddelijk Licht is opgegaan. Ja, ik wil deze meditatie besluiten. Het was een meditatie eigenlijk, meer dan een esoterisch betoog. Moge het voor ons Kerstfeest zijn. Een Kerstfeest, waarin niet alleen de kaarsen branden, maar waar in ons eigen wezen werd ontstoken door het Goddelijk Vuur van het Eeuwige Verlangen, tot wij komen aan het eind van de weg en daar vinden de waarheid, die ons altijd door heeft gedreven. En nu wil ik U toch eerst laten pauzeren, vrienden. Daarna kunt U met de volgende spreker verder gaan. Goeden avond.

-o-o-o-o-o-

Goeden avond, vrienden,

Dan zullen wij maar weer verder gaan en natuurlijk krijgt U eerst de kans om vragen te stellen, over hetgeen de vorige maal behandeld is. Kunt U evt. zelf een onderwerp opgeven, U kunt het ook aan mij overlaten.

- x Als er geen vragen te stellen zijn, mogen wij U dan verzoeken om een vervolg te willen maken op de behandeling van de cosmische wetten?
- Cosmische wetten, ja. U heeft zowat gehoord over de wet van evenwichtigheid, geloof ik, hè?
- x De wet van éénheid, de wet van aanklinkende harmonieën. (Ja, ja) en de lichtende kracht.
- Ja, ja, juist. Als er niemand wat te vragen heeft, zullen wij daar dan maar eens op verder gaan. Zoals U weet, is de kwestie: de cosmische wetten, een natuurkundige kwestie, waarbij eigenlijk natuurkundige wetten herleid worden tot in hoogste waarden. M.a.w. alle wetten komen gelijkelijk op alle strata van leven voor. Onverschillig waar je leeft, welke wereld, micro of macro cosmos..... die wet, die blijft bestaan. Wanneer wij het hier nog niet hebben gehad over de wet van evenwichtigheid, dan wil ik daar nog graag eerst wat over zeggen. De wet van evenwichtigheid zegt n.l. dit: Op het moment, dat ergens of ter enigerlei tijd iemand zich verheft boven het standpunt, waarop hij zelf zich geestelijk bevindt, zal hij afdalen tot een gelijkelijk diep standpunt ter andere zijde, om zodanig zijn eigen evenwichtigheid voor eigen sfeer in stand te houden. Op zichzelf dus een betrekkelijk eenvoudig iets. Dat is de kwestie van de wip, weet U wel. Zit je aan de ene kant, dan ga je naar beneden, zit je aan de andere kant, dan ga je naar boven. En omgekeerd. Maar een volledig evenwicht is er nooit te bereiken. Dat is voor ons erg belangrijk, wanneer we natuurlijk verder gaan met de volgende wetten zo dadelijk. Want wanneer wij die wet van evenwichtigheden hebben, dan vertelt ze ons eigenlijk dit: Dat we voor elke periode van geluk een periode van tegenslag moeten hebben. Dat van elke periode van geestelijke verheffing boven ons zelve we komen te staan tegenover een andere periode, die vaak een verlaging betekent,

schijnbaar van ons totale zijn. Dat komt alleen maar, omdat we ons zelf moeten handhaven op het plan, waarop we op het ogenblik staan. En dat is nu erg belangrijk, want er is een cosmische wet, die zegt dit: Al wat is, beweegt; al wat beweegt, beweegt zich in een bepaalde baan. Niets kan voortdurend en volledig van zijn eigen baan afwijken. Zijn dat nu cosmische wetten? Het klinkt zo heel nuchtertjes en heel gewoontjes. Maar als wij dat nu eens vergelijken bij het vorige, dan komen wij tot de conclusie, dat het eigenlijk zo gek nog niet is. Die evenwichtigheid wordt uitgedrukt in elke bewustwording, in elke beweging. Wanneer dus de aarde b.v. een verandering zal ondergaan van eigen baan, of van de stand van de aardas, dan zal te geveener tijd zij terug moeten keren tot de oorspronkelijke stand. Wanneer zij dat niet doet, zal zij toch steeds die stand moeten blijven benaderen, een overschrijden naar de andere kant toe. Dat gaat niet anders. Wanneer uiteindelijk de aarde op het eind van haar baan komt, dan zal zij voor het moment, dat haar baan eindigt, dus dat haar beweging ophoudt, terug moeten hebben gevonden het oorspronkelijke plan van haar baan, waarmee ze begonnen is. Dat gaat zelfs zo ver, dat zij uit de zon is voortgekomen, tot de zon moet terugkeren, op dezelfde wijze als zij daar uit voortkwam. Het zijn heel leuke dingen. Voor ons zelf is dat heel erg belangrijk, wanneer wij ons eigen leven gaan bezien. Want per slot van rekening, wij leggen ook een bepaalde baan af. Ja, je mag het bekijken, zoals je wilt, maar ons leven is eigenlijk een gaan door de tijd, dus een beweging en die beweging wordt bepaald met een zekere snelheid. We kunnen niet willekeurig sneller gaan en we kunnen ook niet willekeurig langzamer gaan. We moeten onze eigen bewegingskracht volledig en continu blijven handhaven door de hele periode van zijn heen, maar verder.....die baan is bepaald, we kunnen die baan op heel veel manieren beleven, maar we zullen altijd diezelfde baan af moeten lopen. En komt U mij nu eens niet aandragen met "Ja, maar dan is alles voorbestemd", want dat zit weer een beetje anders. Dat zal ik U dadelijk verklaren. Laten wij eerst eens terug keren tot die baan. Ik ben uitgetreden uit het Goddelijke, of geuit uit het Goddelijke, wat misschien beter is, want voordat ik geuit werd, was ik niet. Dus ik ben uit het Goddelijke voortgekomen en ik heb daarmee een bepaald moment, een bepaalde versnelling gekregen. Ik moet een bepaalde gang ter geestelijke bewustwording gaan. Nu zegt mij de logica en tevens ook de filosofie, dat, wanneer ik ontsnap aan het Goddelijke, ik mij nooit buiten het Goddelijke kan bewegen. Ik mag dus zeggen, dat ik blijf cirkelen in de invloedssfeer van het Goddelijke, zoals b.v. een planeet in de invloedssfeer van de zon. Dat is toch duidelijk? Ja? (Ik geloof het wel). Op het moment, dat het niet meer duidelijk is, hoor, of dat U vindt, dat er iets tegen te zeggen is, dan houdt U Uw mond natuurlijk niet en zet U een hele grote mond open en zegt U: "Hè, wacht eens eventjes!" Nu, wanneer wij zo ten opzichte van het Goddelijke zijn, dan volgt daaruit, dat wij, zolang onze eigen snelheid plus ons eigen bewustzijn ons blijven drijven, wij voortdurend dezelfde cirkelgang door zullen maken. Wij hebben nu eenmaal een bepaalde snelheid en met die snelheid blijven wij ons regelmatig rond het Goddelijke bewegen zonder het Goddelijke te benaderen, zonder ver van het Goddelijke te kunnen vlieden. Hoe wij zelve deze baan beleven, of die baan nu cirkelvormig of elliptisch is, dat zijn weer andere dingen. Dat kan onder omstandigheden wat anders liggen voor elke persoonlijkheid. Maar die beweging blijft gehandhaafd. En deze beweging op zichzelf betekent voor ons het beleven. Dus het beleven blijft zich voor ons herhalen. We kunnen niet zeggen, nu gaan we naar een hogere sfeer en zijn wij overal van af. Nee, we kunnen alleen maar zeggen: We leggen onze baan af en we moeten minstens één keer die cirkel gemaakt hebben. We moeten haar dus van het begin tot het einde, dat identiek is met het nieuwe begin, gaan. Zijn wij daar aangekomen, dan kunnen wij de weg terug nemen in het Goddelijke, want dat is onze baan. We kunnen ook wederom nogmaals diezelfde kringloop doormaken. En dat staat in direct verband met reïncarnatie. Wij reïncarneren steeds, omdat wij een bepaalde cyclus af-

gesloten hebbende van ons bestaan, niet in staat waren na een taal van zijnsvormen, bewust of onbewust, beroerd te hebben, we beleven het allemaal op onze eigen wijze. Per slot van rekening een te fel licht kan verblinden, maakt duisternis. Iemand, die in de buitenste duisternis is en iemand, die in de hoogste hemelen verkeert, die kunnen op een gegeven moment in precies dezelfde situatie zijn ten opzichte van het Goddelijke. Mijn persoonlijke ervaren alleen is anders. En zo gaan wij dan weer een nieuwe cirkel doormaken en dan komen wij terug op aarde, dan maken wij weer die hele loop door. Buitenste duisternis als hoogste licht en al die dingen. Dat is eigenlijk begrijpelijk. Blijft altijd zo. Je moet niet denken, dat het een nieuwe waarheid is, hoor. Die hadden ze bij de vroeg-Boeddhisten, dus lang voordat Uw Gautama Boeddha, die de laatste Boeddhistische lering heeft verkondigd, hadden ze dat ook al. En als je dat heel ver terug gaat zoeken, dan vindt je verder in de symboliek van vele tekens, het zonnerad b.v. is ook nog een symbool ervan. Ik zeg expres niet Swastika, omdat dat ding tegenwoordig niet zo erg geliefd meer is, maar het is eigenlijk precies hetzelfde. Nu gaan wij van dit standpunt de zaak eens bekijken en dan komen wij tot de grote vraag: "Hoe zitten wij er persoonlijk voor, want wij bewegen ons in een bepaalde baan?". Ja, natuurlijk! Wij bewegen ons in een bepaalde baan en daar kunnen wij niets aan doen, maar waar wij wel wat aan kunnen doen, dat is de wijze, waarop wij het landschap, waardoor wij ons bewegen, het leven of de tijd, herkennen en erkennen, hoe wij die zaak opnemen en bekijken. Want hebben wij inderdaad de vaststelling gemaakt, nu nader ik het eind van mijn cyclus, kunnen wij ons tot het Goddelijke wenden en in het Goddelijke terugkeren. Maar begrijpen wij dat niet, bevatten wij dat niet, dan moeten wij weer verder gaan, dan gaan wij steeds maar door dezelfde gang. Nu is hier dus de vrije wil door verknoopt onmiddellijk doordat ons persoonlijk ervaren beslissend is voor de wijze, waarop de baan beëindigd wordt, al is ook het punt, waarop zij beëindigd wordt, vastgelegd. Het aantal keren, dat wij een rondwenteling rond het Goddelijke maken, voordat wij terugkeren, is niet vastgelegd, slechts onze baan en de versnelling in onze baan. En als wij dat nu eens met die wet van evenwichtigheid gaan vergelijken, dan blijkt daar weer uit, dat de ervaringen, die wij opdoen in ons leven, heel erg belangrijk zijn. En dat de veelheid van ervaring en daar bedoel ik niet mee alleen de oppervlakkige, maar de werkelijk in jezelf verwerkte ervaring, bepalend is voor de wijze, waarop je tot een geestelijke bewustwording komt. Nu bestaat er gelukkig nog een andere wet, omdat het anders wel heel erg een-tonig gaat worden, hè, met die vaste banen. En die zegt: Voor ons (dat is een bijwetje, hoor), dat zijn allemaal van die bijwetjes van de wet van evenwichtigheid, die ik op het ogenblik zit te verklaren, die zegt dit: Waar een bewustzijn is, bepaalt het bewustzijn de toestand, waarin de weg van het bewustzijn wordt ondergaan en ervaren. M.a.w. we kunnen door dezelfde situatie heengaan en er reuze lol hebben, een ogenblikje later kunnen we in een toestand komen en dat is precies hetzelfde. Dan zitten we te huilen en te grienen, omdat we het gewoon niet uit kunnen houden, weet U wel? Dat komt natuurlijk, omdat wij, nu ja, geen maat weten te houden. We weten niet in hoeverre wij de dingen in ons moeten door laten dringen en hoever wij ze moeten voorbij laten gaan. U kent het bekende voorbeeld wel van die Chinesche martelingen wel, als ze je zo onder je voetzolen kietelen, moet je ontzettend lachen, daar kun je niet tegen, dat kietelt zo erg. Nu ja, dat is opzichzelf wel een keertje leuk, maar daar deden ze het met veertjes, zo lang, dat de persoon in kwestie van louter uitputting stierf aan zijn gelach, dus die was er ellendig aan toe. En een ander, die het niet doormaakte, er misschien alleen maar een grap inziet, een lolletje. En zo gaat het eigenlijk met het leven bij ons. Alle omstandigheden die ons tegemoet treden, die zijn aan ons oordeel onderworpen. Hoe willen wij dit ervaren, hoe willen wij dat doorleven? Willen wij daar ernst van maken, willen wij er diepe ernst van maken, of willen wij er alleen maar een beetje over lachen, er alleen maar even

mee spelen? Naarmate wij dat doen, bepalen wij de wijze, waarop de gebeurtenissen in ons zelf worden verwerkt. De wijze, waarop wij ons de gebeurtenissen in ons zelve verwerken op zijn beurt, betekent voor ons het leven, de ervaring. En hierin zijn wij volkomen vrij. De weg is vastgelegd; de wijze, waarop wij ze ervaren, niet. Ja, verkondig dat nu niet overal, natuurlijk, want dan zeggen de mensen natuurlijk: "Ja, er is toch een praedestinatatie". En die is er niet. Wel een vastgelegde levensweg, dus een beperking van je eigen mogelijkheden, maar die liggen in je eigen wezen, doordat jij op deze wijze in relatie staat met het Goddelijke, niet op een andere manier. Maar de ervaringen zijn volkomen vrij, de verwerking ervan is ook volkomen vrij. Zover duidelijk, ja? Gaan we weer op een hoofdwet aan, hoor. U zegt dit: "Al is één, maar één is Al. Zo kan één het Al in zich scheppen, zoals het Al in zich de één schiept". Dat is al een heel oud ding, hoor. Expres geef ik het op de wijze, zoals het al eens een keer hier op aarde uitgedrukt is. Kunt U dit begrijpen, of moet ik het nader uitleggen? Het klinkt een beetje als een raadselspreukje voor sommigen van U. Het is heel eenvoudig. Kijk eens, uit het ene wordt het Al geboren en het blijft toch het ene. M.a.w. het Goddelijke schept het totaal der dingen uit Zichzelve, maar blijft het Goddelijke, omdat alle dingen dus deel zijn van het Goddelijke kan in het bewustzijn van elk der dingen het Al, dus Al het zijnde, worden verwezenlijkt, begrepen verwezenlijkt. Simpel, hè? Het is eigenlijk heel erg simpeltjes, als je het zo hoort. Je moet er alleen maar op komen, om het op zo'n gesleutelde manier uit te drukken, hè? Ik vind het eigenlijk een slecht woord, hè, versleuteld, gecodeerd zou beter zijn. En dan klinkt het in deze verhouding eigenlijk weer zo raar. Nu betekent dat voor ons, dat wetje, dat wij dus in onszelve het hele Al kunnen bevatten. Niet feitelijk, maar in voorstelling. En aan deze uiteenzetting zit verknoot het feit, Oosters overigens, dat Al een voorstelling van God is. Een gedachte b.v. Zo krijgt het Goddelijke in zich de gedachte, waar wij deel van uit maken, op het moment, dat wij van deze gedachte bewust worden, denken wij haar ook en herscheppen in onszelve het hele Al, worden dus een soort kleine Godheid. En dan kan in ons wezen, één van de wezens, die wij door ons bewustzijn in ons zelve gecreëerd hebben, wederom aan het denken gaan en aan ons gelijk worden en zo verder. Ja, was dat niet Blookers cacao met die verpleegster? (Ja). Weet U wel, het wordt een steeds kleiner verpleegstertje en op het laatst weet je niet meer, waar het blijft. Zo gaat het hier ook. Hè? (Droste). Droste. Nu ja, ik moet eerlijk zeggen, ik heb in zo'n tijd geen cacao meer gedronken, daar ben ik precies niet meer van op de hoogte, maar de dames weten het precies, dat zie je direct, hè? Huisvrouw. Dat is het huisvrouwelijke, dat naar voren komt. Nu, zo is het eigenlijk ook bij ons. Er bestaat dus een oneindigheid van mogelijkheden. Elke keer kan er een nieuwe bewustwording plaats vinden en elke keer kan er een nieuwe schepping plaats vinden. Maar het eigenaardige is dit: In de veelheid van de Goden, want ieder, die in zichzelf een wereld schept, wordt tot God voor die wereld, nietwaar? Blijft er toch maar één schepping. Elke schepping is dus niets anders dan een totaal weergeven van de scheppingsgedachte van het Goddelijke. Is erg troostend voor ons, we kunnen nooit boven het Goddelijke uitkomen, maar we kunnen binnen de beperktheid van ons eigen zijn het Goddelijke volledig bereiken en herleven. Dat houdt ook tevens in, dat het totale scheppingsproces gecontinueerd is, terwijl voor elke persoonlijkheid maar één werkelijk scheppingsmoment bestaat. Elke nieuwe schepping kan een totale verschijning van evolutie te zien geven. Maar dat doet er niets aan af of toe, want de schepping is één concept, dat in zichzelf volledig en volmaakt is en geen verdere wording toelaat. De wording ligt in het feit, dat schepselen binnen dit concept zich bewust worden van de schepping en het bewustzijn in zichzelf gaan samenstellen tot een hiernieuwde schepping, dus scheppers worden. Maar ze kunnen alleen de gedachte herkennen, die hun God reeds voor hen geschapen heeft.

Is dit te ingewikkeld, of komt U er nog uit? (Ja). U komt er wel uit? Nu en dan krijg je hieruit de conclusies. Het is voor ons onmogelijk om te bepalen, welke God de enige en grote God is. Dat is duidelijk, hè? Punt twee is al net zo logisch. Hoe wij ook spreken over God, er is één ding onveranderlijk en dit ene in het Al is voor ons het kennen van het Goddelijke door Zijn Schepping, want de gedachte, waarin het Goddelijke zich uit, blijft zichzelf gelijk. Zo is God nooit kenbaar als persoonlijkheid of als creator, maar alleen in de uiting van Zijn Wezen. Ook logisch, hè? Want wanneer wij nu in ons bestaan te worstelen hebben met voortdurend al die verschijnselen en we zitten maar steeds te zoeken naar onze God, dan begaan we heel vaak de fout, dat we God willen zien als de uiteindelijke Godheid. We gaan er zo maar eventjes op af en zeggen: "Nu, dat is nu God". Als we dat gaan doen, dan halen wij de grote stommiteit uit, dat we het onbepaalbare gaan bepalen, terwijl wij het bepaalbare onbepaald laten. Want de Schepping, het totaal der verschijnselen is in ons als totaal der wetten etc. een concept, dat in gedachten beleefd kan worden, en waartoe U uiteindelijk kunt reiken. Maar het Goddelijke niet. Dat kun je juist niet krijgen. Wij moeten dus in ons leven wel heel erg verstandig blijven, waar we ook zitten, in welke sfeer of op welke wereld. We moeten steeds streven naar het kennen der verschijnselen. Niet de wetenschap, hoor. Maar dat kennen ervan. Kennen is iets anders dan het alleen maar geleerd hebben. Het is een zeker samenspel van gevoelswaarden plus ervaring, die het kennen eigenlijk in ons scheidt. We beleven die toestand, we kunnen ze volledig herleven en kunnen ze in elk klein detail volledig en juist uitdrukken. Daar komt het eigenlijk op neer. Zolang als wij uit de verschijnselen nu maar datgene puren, komt het niet op de hoeveelheid aan, maar op het feit, dat wij de verschijnselen zelf volledig leren kennen. Dat wij elke gedachte, die er aan vast zit, elk verschijnseltje dat bijkomstig schijnt maar wat er altijd samen mee optreedt allemaal gaan zien als één geheel, als één beeld. En zolang als je dat nu maar als een beeld ziet, ben je klaar. Want heb je dit beeld dan, ken je dit en kun je het dus herscheppen in jezelf. Begrijpt U? Als ik dat nu weer ga verkopen met de voorgaande wetten, die wij hebben besproken, wordt het begrijpelijk, wanneer wij zeggen: de micro-cosmos spiegelt de macro-cosmos. Of wel de kleine wereld, de kleine schepper is het volledig evenbeeld van de grote Schepper, maar daar aan tegenover gesteld. En dat is weer heel begrijpelijk. Wij kijken uit onszelf naar de Schepping en moeten dit beeld in ons zelf herscheppen. Maar dan kijken wij naar God toe en nemen dus uit precies het tegenovergestelde standpunt waar dan het Goddelijke. De Schepping is een gedachte. Laten wij die gedachte nu eens nemen als middelstuk op een grote tafel, weet U wel? Met zo'n plechtig diner of zoiets. Dan zit daar God en hier zitten wij. Wij zitten samen naar hetzelfde stuk te kijken. Dat stuk draait misschien een keertje, er zit nog beweging in. U kunt het aan alle kanten zien. Maar God kijkt dan van die kant uit en ik van deze kant. Wanneer God het gaat reproduceren, dan zal zijn links en rechts dus het tegenovergestelde zijn van mijn links en rechts. Zo is de spiegeling het logisch resultaat van deze dingen. Het evenwicht, dat in mijzelf bestaat en dat voortdurend verstoord wordt doet mij voortdurend andere details van het middelstuk opmerken. Doet mij steeds meer datgene, wat het Goddelijke beschouwt, ook beschouwen. Het ene moment, ja, dan kijk ik naar de vaas, dan ben ik erg laag-bij-de-gronds. Het volgende moment kijk ik naar de bloemen en de blaadjes, dan ben ik hoog. Ik ben echter niet in staat om voortdurend slechts één vlak te bezien en toch mij bewust te worden van hetgeen mij getoond wordt. Want zolang als ik, laten wij aannemen, het is een soort gramfoon, hè, waar dat stuk op staat, dat ding, dat draait steeds, beneden ga zitten kijken, dan zie ik een reep van die vaas. Dan weet ik niet eens, dat er een vaas is. Ik weet alleen maar, dat er een stuk klei is met een bepaald patroon erin.

Dat patroon houdt op een onbegrijpelijke manier ergens op. Ik kan het erg leuk vinden, erg aardig, maar kan er eigenlijk niets aan vast knopen, kop noch staart. Ga ik alleen boven kijken, alleen naar die bloesem, ja, dan krijg ik wel een voorstelling van bloemen, maar ik heb geen idee, hoe dat allemaal bij elkaar past, waarom dit zo is. Pas wanneer ik her hele stuk heb gezien, boven en beneden, zie ik de verhoudingen. Dan kom ik tot de conclusie, dat de bloemen juist op die manier geplaatst zijn, omdat zij zo het juiste, het mooie, het harmonische geheel vormen met de vaas, die er onder staat. Nietwaar?. Wanneer wij nu op die geestelijke wip zitten en het ene moment ver boven ons eigen kunnen uitstijgen en in ons bewustzijn ploseling grote waarde ervaren en het volgende moment stevig, maar dan ook zo stevig de grond in gedrukt worden, dat het ons pijn doet, dan doen wij eigenlijk niets dan een zig-zag beweging maken, dat betekent dus, dat wij het totale beeld der schepping aftasten. Wij gaan naar het hoogst bereikbare punt; wij gaan naar het diepst bereikbare punt. In het begin is die uitslag betrekkelijk klein. Dan zie je wel de schijn. Je ziet de rand van de vaas en een klein stukje er onder en de steeltjes er boven. Maar hoe verder je nu naar boven gaat, hoe verder je ook naar beneden moet gaan, want er is een gemiddelde waarde. Die gemiddelde lijn zullen wij zeggen, is die van het Goddelijke. Wij moeten gelijkelijk naar boven en naar beneden toe, willen wij het totaal kunnen verwerken. Kunnen wij het verwerken, dan pas kunnen wij het in ons verwerklijken. Dan kunnen wij het tot werkelijkheid maken. Zo zijn we dan voortdurend bezig om die schepping in ons zelve te volbrengen. Maar we snappen er eigenlijk niet veel van. En omdat we het niet snappen, nu ja, dan geloven wij het vaak wel. De wet van harmonie, waar U het over heeft gehad, zou je dan in dit tafelbeeld als volgt kunnen gebruiken. Naast je aan tafel zit iemand, die zit er zelf ook naar te kijken en merkt een aantal details op. Doordat je daar samen over spreekt, schep je in jezelf zuiverder en reëler die waarden, dan je alleen zoudt kunnen doen. Want alleen zou je al die details niet ineens zien, er over weg kijken. Maar doordat je samen kijkt, zie je er meer van. Nu, ik geloof, dat dat wetje ook wel duidelijk is, hè?

x Dan kan het volmaakte nooit zonder het onvolmaakte zijn.

- Neen. De volmaakte uiting bestaat op zichzelf uit de volmaakte uiting en haar tegendeel, want alleen zo kan zij geuit worden. Dus hoe genialer aan de ene kant je denkvermogen, hoe groter de afronden, waarin dit denkvermogen terecht zal komen. En hoe onsmakelijker de voorstellingen, die tegenover het geniale komen te staan. Hoe groter geest etc., begrijpt U? Hoe beter een mens leeft, hoe groter zijn moeilijkheden zullen worden op een gegeven moment, omdat het slechte dan ook voor hem meer invloed heeft. Nu zegt men natuurlijk wel met een ernstig gezicht: "Ja, aber dem Reinen ist alles rein". Maar dan vergeet men er vaak bij, dat de werkelijke reinheid, die op aarde zo hoog verheerlijkt wordt, vaak identiek kan worden gesteld met onwetendheid. Het onwetende kan natuurlijk het schone en vredige peil van het gemiddelde geheel handhaven. Het kan zichzelf gelijk blijven. Maar of je nu de ervaringen naar boven of naar beneden toe zoekt, je zult ten alle tijde het tegendeel moeten betreden. Neem nu maar de bekende voorstelling van de hel en het leven hier. Wanneer het leven hier zo goed is, dat je er helemaal in op gaat en dus de totale vreugde van het zijn hier mee maakt, wordt dat zelfde volgens de bekende voorstelling je in de hel tot kwelling. Omgekeerd, wat je hier als lijden op aarde hebt gekend, zie je later in de juiste verhouding en het wordt je tot hemel. Dat is een wet van rechtvaardigheid, die zich heus niet alleen uit in de sferen, maar die zich op aarde evenzeer kenbaar maakt. Gaat U zelf maar na. U hoeft mij niet te geloven, hoor, gaat U het maar rustig zelf na. Op een gegeven moment ben je buitengewoon goed en edel. Dan heb je in je een scheppende kracht, dan herken je alle dingen op de juiste manier en je weet ze juist te zeggen. Het volgende moment dan sta je te modderen. Dan weet je niet meer waar je aan toe bent.

Dan zeggen ze allemaal: "Is dat nou die vent," of "Is dat nou die vrouw? Dat had ik daar toch niet van gedacht!" Als ze dat zo zeggen, denk dan maar rustig bij jezelf, vliegen jullie op, hoor. Want als jullie een beetje beter zouden zijn, dan zouden jullie vanzelf ook wel wat meer met die slechte dingen zitten. Dat is nu weer het eigenaardige; juist doordat je voortdurend die tegendelen kent, kom je tot een juister begrip. Ook van anderen. Wanneer je in jezelf het hoog-geestelijke en het diep-stoffelijke b.v. als tegenstelling kent, dan kun je dat in andere mensen veel beter begrijpen. Omdat je die persoonlijkheden beter kunt begrijpen, kun je hun beeld beter in je bevatten en wordt je scheppend voor het beeld van die persoonlijkheid in je eigen wereld. Zijn er eigenlijk nog meer vragen? Ik zit zo heerlijk te oreren. Als er geen vragen zijn, ga ik maar weer verder, hoor. U moet het zelf weten, want U moet het zelf uitwerken dadelijk. Nu is er nog een wet en die wet vind ik ook wel erg belangrijk. Dat is die wet, die zegt, dat in de kern van alle dingen het volmaakte evenwicht heerst en dat het volmaakte evenwicht uit die kern verplaatst, de vernietiging van het totaal van het zijn ten gevolge heeft. (Kunt U dat nog eens zeggen?) Dat de kern aller dingen de volle vrede en evenwichtigheid is. Maar dat, zodra de vrede en evenwichtigheid uit die kern der dingen verplaatst wordt, een totale vernietiging van de wereld, waaruit het voortkwam, of die daaruit voortkwam, het resultaat is. Ik bedoel dus, het is in zich zelve ook weer logisch. (Ja). Het is helemaal geen onmogelijk iets wat ik hier zit te vertellen; het is heel begrijpelijk. Op het moment, dat U ongelukkig bent, kunt U nog gelukkig zijn. Maar op het moment, dat U niet meer ongelukkig zult kunnen zijn, zult U ook geen geluk meer kennen. Dan bent U tot het middelpunt gekomen. Maar wanneer het totaal van Uw leven ophoudt, houdt ook het totaal van Uw levensuiting als zodanig op. Dan bent U dus eigenlijk niet meer. Zeker niet de persoon, die U waart. Maar U bent niet meer. Zielkundig bent U dood. Stoffelijk kunt U misschien nog verder bestaan. Dat is voor ons natuurlijk ook weer erg belangrijk, wanneer we dat gaan bekijken, want wij hebben allemaal in ons zelf een kernpunt. Wij hebben allen ergens een puntje, een moment, waar wij vrede vinden. Voor de één ligt dat hoog-geestelijk, voor de ander ligt dat wat anders, in de stof. Maar iedereen heeft zijn eigen vluchthaven. En wanneer wij die vluchthaven kennen, weten wij ook meteen, waar het middelpunt van ons zijn zich bevindt. De kleine mensen zeggen: wij gaan dat verplaatsen. Het bevalt ons niet. Die willen proberen om dit moment van vrede en van zekerheid in een andere waardering te stellen. Nu moet U goed onthouden: je kunt wel de entourage veranderen, maar het punt zelve nooit. Zolang je een vluchthaven in jezelf hebt en elke mens heeft die. Alleen de één gebruikt hem niet en de ander wel, dan kun je daar rust en je vrede in vinden, maar je kunt nooit proberen iets anders er als vervanging naast te stellen. Dat gaat niet. Er bestaat dus wel een wet van compensatie, hoor. Maar het is onmogelijk om voor het eigen zijn en het eigen middelpunt van zijn een compensatie te vinden door een ander punt er naast te stellen, dat gaat niet. Je kunt de waarde zelf veranderen. Ik neem nu b.v. iemand leest graag. Nu zijn er geen boeken meer ter beschikking. Maar dat lezen was voor hem een vlucht uit de werkelijkheid, de vlucht tot zich zelf. Dan kun je daarvoor in de plaats stellen een muziekstuk. Daar kan die mens misschien dezelfde rust in vinden. Of een gesprek, een film, een toneelstuk. Desnoods zelfs een natuurtafereel. Maar de waarde blijft gelijk. Voor deze mens is en blijft het rustpunt een volledige vlucht uit de werkelijkheid, geen ander. Terwijl soms anderen juist in hun vlucht voor de werkelijkheid wel heel erg reëel worden. Dan gooien zij alles overboord en houden alleen nog maar stoffelijke waarden over. Die leven zij dan, ten koste van alles, zo veel mogelijk en zo volledig mogelijk, uit. Kijk, die stoffelijke waarden kun je veranderen, maar je kunt nooit de intensiteit veranderen. Dus zoals ik zei, wij kunnen dat standpunt in ons zelve nooit en te nimmer verplaatsen en het blijft ook op het

plan, waarop het geuit werd. Of dit nu ligt in het stoffelijke of het geestelijke, je kunt het nooit veranderen. Je kunt niet met het stoffelijke vluchtpunt in het geestelijke overgaan. Je kunt wel de entourage, de waarden zelf gelijk latend, veranderen door een vervanging er voor te stellen, die in het eigen bewustzijn als gelijkwaardig op kan treden. Het is erg belangrijk, dat U dit onthoudt, want anders dan zou je in de verleiding komen om te zeggen: "Ja, ik heb nu wel bepaalde stoffelijke dingen, waar ik volledig mijn rust in vind, maar dat wil ik nu geestelijk gaan vinden". Vergist U zich niet, hoor. Want dan vernietigd U de persoonlijkheid, die U op dit ogenblik bent. U wordt een ander. Of wat heel wat waarschijnlijker is, U wordt niemand. U gaat helemaal teloor. Daar moet je erg voorzichtig mee zijn met die dingen. Wilt U dus Uw eigen vluchtpunt, Uw eigen vluchthaven gebruiken en daaruit toch iets putten, dan moet U zeggen: "Dit is het kernpunt van heel mijn zijn". Dat weet je allemaal, hoor, als je je maar de moeite getroost om even te kijken achter de uiterlijkheden. Er zijn er b.v., die zeggen: "Ik vind mijn vluchthaven in de liefde tot iemand of van iemand". Maar als je het op de keper gaat beschouwen, is het vaak heel iets anders. Bij de één ligt de vlucht in het geven, bij de ander in het ontvangen. Voor de één is het dus het bezit, voor de ander is het de rijkdom. Dat zijn zo van die dingen, die kun je gemakkelijk uit elkaar gaan pluizen. Of dat nu op emotioneel of op stoffelijk vlak ligt, dat is voor iedereen anders, weet je dus: dit is de kern van mijn zijn. Dan weet je voor je zelf ook: alle geestelijke waarden, die hier bovenuit gaan, moeten in zich zelve diepten bevatten, die er onder liggen. En omgekeerd. Ik moet voor mijn persoonlijkheid uit dit standpunt en geen enkel ander leven. Dit is de kern van mijn bestaan. Ga ik dit verplaatsen, dan word ik geestelijk gedood. U kunt dit altijd beoordelen, wanneer U eerlijk bent tegenover Uzelve. Maar ik geef toe, dat er voor een mens niets moeilijker is, en ook vaak voor een geest, dan juist eerlijk te zijn tegenover jezelf. Dit is ook wel duidelijk, hè? U ziet, het vlecht zo aardig allemaal samen, het loopt ergens allemaal op een punt uit.

x Maar moeten wij dan niet trachten van bepaalde gebondenheden los te komen?

- Ja. Wanneer het een absolute binding is, waarbij dus de beleving ondergeschikt wordt gemaakt aan de uiterlijke omstandigheden, wanneer niet het persoonlijk leven op de voorgrond staat, maar andere factoren buiten het ik, dan moet men zich er los van maken. Maar uiteindelijk betekent elk van deze punten voor zichzelf ook reeds een zekere gebondenheid, n.l. een gebondenheid aan een in het wezen zelf levende impuls. Begrijpt U, wat ik hiermee zeggen wil? Of blijft het wat vaag? (Onverstaanbaar). Ja, want daar komt het nu juist op neer: je hebt in jezelf iets. Dat is voor jou de vlucht, waarin je de vrede vindt. En de vrede hebben wij allemaal op een gegeven moment nodig. Er is geen mens, die voortdurend de spanningen van het leven uit kan houden, wanneer niet een moment van ontspanning mogelijk is. Die ontspanning kan voor de één geestelijk liggen en voor de ander stoffelijk. Dat doet niet ter zake. Wanneer die spanning echter alleen opgeheven kan worden, doordat wij een uiterlijke omstandigheid beleven, die wij associëren met de vrede, die wij zelve door de beleving ervaren, dan wordt het gevaarlijk. Want zolang als wij in ons zelf de eigen toestand emotioneel of geestelijk zien als de vrede, kunnen wij haar altijd en ten alle tijde voor ons zelf realiseren. Maar op het moment, dat wij haar binden aan een plaats, aan een persoon etc., dan gaat dat niet meer. Dan hebben wij dus een foutieve binding gemaakt, waardoor wij ons zelf in het komen tot vrede en vrijheid belemmeren. Wij kunnen wel, in volledige vrijheid een gezamenlijk rustpunt vinden met een ander persoon. Maar wij mogen nooit het rustpunt met die persoon vereenzelvigen. Juist doordat wij vrij zijn tegenover elkaar en in elkaar dit toch vinden, komt een grote geestelijke eenheid tot uiting. Dat kun je in menig huwelijk b.v. zien. Daardoor wordt eigenlijk de eenheid geuit. De rest is allemaal

bijkomstig. Op het moment, dat het buiten dit om onmogelijk wordt ben je zo geketend aan die ander, dat je niet meer los kunt komen. Dat is gevaarlijk. Ik zou dus iedereen de raad willen geven, wanneer je dat kernpunt benadert of zoekt of, wanneer je merkt, dat je voor je vrede van een bepaalde persoon afhankelijk wordt, inplaats van een bepaalde toestand in jezelf, aan bepaalde plaatsen of omstandigheden gebonden wordt, wees dan voorzichtig. Je kunt die dingen natuurlijk gebruiken om de toestand in jezelf op te wekken. Maar op het moment, dat je de toestand in jezelf gaat verwarren met dingen buiten jezelf, maak je jezelf tot slaaf van factoren, die je niet meer beheersen kunt. En hieraan zijn vele mensen geestelijk ten gronde gegaan, omdat zij de buitenwereld met hun innerlijk verwarden. Juist in deze verwar- ring krijg je dan vaak de poging om dat hele ik, dat hele rust- punt in het ik, dat voor het leven noodzakelijk is, dan maar er- gens anders neer te zetten. Want zij realiseren zich niet, dat zij het ook kunnen verwerven zonder de relaties, die zij in de buitenwereld daarmee geschapen hebben. Dan gaan zij proberen om dat hele wezen te verwringen en wat krijgen we dan? Een foutie- ve persoonlijkheid. Een persoonlijkheid, die in meerdere met el- kaar strijdige delen uiteen valt, daardoor zichzelf voortdurend bestrijdt, zichzelf bereiking en voleinding onmogelijk maakt en voor zichzelf nooit meer een rustpunt kan vinden, omdat de ver- schillende waarden elk voor zich een verschillend rustpunt bege- ren, die voor de persoonlijkheid zelf nooit een rustpunt een op- lossing in zich kunnen betekenen.

x Hoe kan zo'n mens geholpen worden?

- Zo'n mens is heel moeilijk te helpen. Het enige, wat je voor zo'n mens zoudt kunnen doen, is die mens te doen realiseren, hoever hij van zijn eigen persoonlijkheid verwijderd is. En dat is een kwestie, daar komt heus wel vakwerk bij.

x Ja, maar die gespletenheid is het schizophrene. Maar in die ge- spletenheid is het juist erg moeilijk om ze dat aan het verstand trachten te brengen. Want steeds andere facetten worden er naar voren gedraaid. Ik ben het n.l. volmaakt eens met de duidelijke beelden, die U gebruikt. Maar hieruit komen zoveel facetten voort en dat is buitengaan lastig.

- Maar dat is heel begrijpelijk. Want de mens in zichzelf zoekt de vrede en wil die vrede projecteren in een bepaald punt, omdat hij zijn eigen punt van vrede niet meer realiseren kan. En het enige, wat je nog kunt gebruiken hierbij..... Nu ja, ik ga eigen- lijk even van de wetten af, hoor. Nu kom ik een klein beetje in de psychiatrie terecht, hè? Maar zolang we niet in een psychia- trische inrichting terecht komen, wat geeft het dan eigenlijk nog. (Gelach). Wanneer een persoonlijkheid gespleten is en in de veel- heid der getoonde facetten ons steeds weer blijkt, dat een vlucht van bepaalde begrippen optreedt, weten wij dat in de begrippen van waaruit gevlucht wordt, van waaruit men dus eigenlijk weg is gegaan, de werkelijke kern van eigen vrede zit. Niet alleen van eigen problemen, maar van eigen vrede. Die zijn vaak identiek. Kan men de mens dan de omstandigheid, die de vrede geeft, zonder de daarmee geassocieerde omstandigheden doen beleven, dan zal een terugkeer naar het normale het resultaat hiervan zijn. Want dan kan de toestand van ontspanning weer terug worden gevonden in het normale en kan de zelfstandige beleving weer verder gaan. Maar er komt een bepaald moment, waar dit niet meer te bereiken is. Dan krijgen we dus de schizofrenie, die niet meer herstelbaar is a.h.w. de persoonlijkheid, die verwoest is. Dan is het gehele voorstellingsvermogen zodanig vernietigd, dat dit in het totale zenuwstelsel in de hersenwerking e.d. vaste invloeden heeft ge- schapen, a.h.w. gewoonten heeft gevormd. Wanneer dit gebeurd is, kan het innerlijke standpunt niet meer gevonden worden. Want het geestelijk rustpunt, dat vaak lichamelijk werd geprojecteerd, is met dit lichaam niet meer te verwerklijken. En omgekeerd. Het lichamelijk bewustzijn en het rustpunt daarvan niet meer iden- tiek zijn met hetgeen geestelijk als bevredigend wordt ervaren. In een dergelijk geval krijgen wij b.v. te maken met een mens,

die zeer heftig genegenheid vraagt, maar elke afwijking van de belangstelling voor het persoonlijke dan onmiddellijk tot aanleiding neemt, om hetgeen waar hij dan toch voor denkt te gevoelen onmiddellijk te vernietigen. Dit is één van de eigenaardige verschijnselen, die men krijgt. Er zijn er natuurlijk veel meer. Maar dan komen wij helemaal in een dokterspraatje terecht. En dat is niet de bedoeling vandaag. Maar ik geloof toch wel, dat wij het zover aardig met elkaar eens kunnen zijn. (Ja, ontegenzeggelijk). Voor mij ook erg gelukkig, hè? Nu vrienden, wij hebben nu zo erg veel over die wetten zitten praten, vindt U eigenlijk zelf niet, dat het, wat dit betreft voldoende is? Want als U dit in een maand verwerkt heeft, neem ik de hoed, die ik niet heb, heel plechtig voor U af. U moet niet vergeten, met al deze dingen ligt het als volgt: Wij kunnen een veelheid van begrippen voor U begrijpelijk uitdrukken. Maar dat betekent nog niet, dat U de consequenties daarvan volledig in U zelf kunt verwerkkelijken. Al die wetten, die wij hier bespreken, zijn voor U alleen waardevol, wanneer U ze op Uw eigen leven leert toepassen. Dat is hetzelfde als met een leek, die kan het hele burgerlijk wetboek lezen en dan begrijpt hij er nog geen steek van. Dan is hij alleen door de vele ambtelijke stijlbloempjes nog meer verward, dan hij voordien was. Maar op het momant, dat die mens met bepaalde gevallen te maken krijgt en daarop het wetboek toe gaat passen, dan moet hij doordringen achter de terminologie en voor zich zelf die waarden beleven. En dan krijg je iemand, die net zo gehaaid is of vaak nog gehaaid dan een advocaat. Die komen ook voor, hoor. Maar die kennen dan ook maar een bepaald aspect. Als U dat aspect van deze wetten, dat op het ogenblik voor U belangrijk is, volledig weet te realiseren, dan is het wat mij betreft, meer dan voldoende. Dan ben ik ervan overtuigd, dat U niet alleen de wet der harmonie voor U zelf tot een werkelijkheid maakt, maar dat U zich uitend in de wet van evenwichtigheid komt tot vervulling van de cosmische scheppingswet, waardoor U in U zelf scheidt en wordende van geschapene tot mede-schepper, komt tot de realisatie van de Algeest in zijn uiting. Het was een erg interessant betoog, vind ik zelf, hoor. Ik hoop, dat U het met mij eens bent. Wij hebben nog tijd over. Zal ik nog een andere spreker het woord geven voor het slotwoord?

- x Mag ik misschien nog even iets vragen? (Oh, zeker). I.v.m. de wet van evenwichtigheid zou ik graag hebben, dat U iets zei over de wet van de wroeging, die een stuwing betekent naar het Goddelijke.
- De wroeging, die een stuwing betekent naar het Goddelijke? Neen. Dat is eigenlijk helemaal niet waar. De wroeging is geen stuwing naar het Goddelijke, dat heeft de mens ervan gemaakt. De wroeging in zichzelf is een vernietiging van innerlijke waarden en kan als zodanig eerder worden gezien als een soort geestelijk masochisme dan als een werkelijk positieve waarde in het leven. Kijk eens, wanneer wij een fout erkennen is het logisch, dat wij voortaan trachten haar te vermijden. Wanneer de gevolgen daarvan voor ons onaangenaam zijn, zullen wij trachten om die gevolgen tegen te gaan. Dat is een logische handeling, die uit de wet tot zelfbehoud voortspruit, die sterk verknoot is met de wet der evenwichtigheden. Op het moment, dat wij wroeging gaan ervaren over iets, wat wij gedaan hebben, komen wij op een heel ander standpunt terecht. Op dat moment gaan wij, ongeacht wat wij kunnen doen of niet kunnen doen, ons voortdurend met de vroegere daad bezig houden en ons zelf kwellen, omdat wij die daad gesteld hebben, die in ons eigen wezen en persoonlijkheid, als onherstelbaar vast staat en gebeurd is. (Neen, dat was niet de bedoeling). Ja, maar dát is wroeging. Wroeging is het berouw over een daad, die in zich zelf niet meer herstelbaar is. En dat is toch zeker niet positief. (Neen. Het inzicht. Het inzicht). Het inzicht op zich is meestal geen wroeging. Degene, die werkelijk inzicht heeft, zal geen berouw hebben. Dat klinkt U misschien erg vreemd, hè? Maar het is waar. Degene, die inzicht heeft in het gebeuren zelve kan geen berouw hebben, omdat hij de noodzakelijkheid van de daad

zelve ziet. Hij had n.l. het inzicht nog niet en heeft dus geen berouw er over, maar is blij, dat hij het inzicht heeft verworven. Hij gebruikt deze daad, die in zich negatief was als een positieve bouwsteen voor zijn bewustwording.

- x Maar wij doen toch dingen in ons leven, waar wij spijt over hebben?
- Dat is nog heel iets anders. Spijt is het erkennen van een persoonlijk nadeel, dat uit een daad is voortgevloeid. Maar op zich zelve zou ook spijt hebben er over als berouw mij betrekkelijk onzinnig lijken, hoor. Want, laten wij het nu eens even redelijk stellen, je hebt iets gedaan. Je wist, dat het fout was. Goed. Dan heb je er geen berouw over, maar dan zul je alleen zo stoïcyns mogelijk de gevolgen ervan dragen, want je weet dat. Je weet, dit heb ik gedaan, de consequenties moet ik dragen. Dat is logisch. Gaan zeggen: ik heb er spijt over, zou kunnen zijn, eigenlijk had ik dit eerder moeten bedenken, de consequenties zijn zwaarder, dan ik gedacht had, de daad is de consequentie niet waard geweest. Zo kunt U spijt hebben en dat is dan alleen een vaststellen, volgende keer zal ik verstandiger zijn. Want op het moment, dat het berouw wordt, had ik het maar niet gedaan, wordt het nutteloos. Op het moment, dat het wroeging wordt, dat U er voortdurend over na gaat zitten denken, over gaat zitten klagen, betekent het alleen maar een voortdurende geestelijke zelfkwellling, die geen enkel redelijk nut afwerpt en geen enkele bate meebrengt voor U zelf of voor anderen, geestelijk of lichamelijk. Dat is ook esoterie, hoor. U moet één ding onthouden, tenzij er iemand wat te vragen heeft?
- x Mag ik misschien nog één vraag.....die ligt me n.l. allang op de lippen? Als ik mij een zekere voorstelling maak, kan ik dan aannemen, dat daar.....ja..... Ik zit n.l. met het volgende, enige keren terug is hier door gekomen een Lama, die zegt, ja.... Kom eens naast mij zitten, dat heb ik getracht....en ik vlei mijzelf, dat dat tot op zekere hoogte gelukt is.....Nu kunnen wij wel zeggen, ja, dat is fictie. Dat is lastig terrein en dat is natuurlijk mogelijk. Maar het is een erg domme vraag. Kunt U mij eigenlijk een middelje aan de hand doen, waaraan ik kan onderkennen, of dat nu enige grond van realiteit heeft of niet? U voelt misschien beter aan, wat ik zeggen wil.....
- U vraagt mij a.h.w. de controle op de persoonlijke beleving om deze als werkelijkheid in deze gedeelde realiteit, door de mensheid gedeelde realiteit vast te kunnen stellen? (Ja). En dat is op zichzelf niet zo erg moeilijk, wanneer U n.l. de moeite getroost bij elke beleving op deze wijze een ogenblik in Uw meditatie en concentratie U te concentreren op de omgeving zelf. U zult dan enkele gegevens ontdekken, die U persoonlijk niet bekend waren, dingen die U zelfs eigenaardig of vreemd voorkomen op dat moment. Wanneer U deze momenten nu er uit licht, U gaat ze als stoffelijke waarden, dus niet wat U verder geestelijk meemaakt erbij, maar de zuiver stoffelijke dingen, laten we een voorbeeld nemen. U ziet een gargouille van een kerk of zoiets dergelijks. Legt U zo sterk mogelijk voor U zelf vast, dan gaat U na, of dit bestaan kan. Blijkt het dat het volledig overeenstemt, met hetgeen door anderen als bestaan of gelijkelijk bestaand werd vastgesteld, kunt U ervan overtuigd zijn, dat Uw beleving ook juist was. Want moge zij dan geestelijk en niet stoffelijk zijn geweest, zij droeg in zich het stempel van Uw eigen realiteit, zowel als van de geestelijke realiteit.
- x Ik ben op dat punt een beetje hypercritisch, want mijn beroep ligt die kant op. Maar het is zo, dat ik toch wel voor mijzelf, om het alledaags uit te drukken, het gevoel had, dat het contact er was. Die gevoelens met de beperkingen, die U zelf zegt, dus de realiteit van je beelden toetsen, of het niet te fantastisch wordt e.d.
- Natuurlijk. U moet er dus rekening mee houden, dat de geestelijke beleving niet tot vlucht wordt. Dat kun je door het controleren van enkele elementen er in over het algemeen gemakkelijk voorkomen.

Natuurlijk moogt U hypercritisch zijn. Zegt Uw gevoelswereld U vaak niet veel meer, dan Uw redelijke waarneming? (Ongetwijfeld). Want als wij daarover spreken, meen ik toch, als U mij de persoonlijke noot niet kwalijk neemt, hoor. Het is nu de tijd, dat wij wat vrijer kunnen spreken. Dat weet U wel, zo tegen Kerstmis en Nieuwjaar, dan zeggen wij eens wat meer dan anders. Het is U toch wel opgevallen, dat wat U z.g. intuïtief vast stelde en wat U soms later redelijk herzien hebt, aan de hand van de theorie, toch later bevestigd werd als intuïtief juist. U heeft zelfs heel vaak mee gemaakt, dat U zuiver op Uw gevoelens afgaande en volledig onorthodox handelend in sommige gevallen, resultaten bereikte, die anders niet zo gemakkelijk te bereiken waren? (Ja, dat is wel zo). Ik meen dus, dat U hiermede in de wereld van Uw eigen realiteit reeds de betrouwbaarheid van Uw gevoelens voor een groot gedeelte bewezen hebt. En dat het dus zeer onvriendelijk zou zijn deze elementen van Uw eigen persoonlijkheid, die bewezen hebben betrouwbaar te zijn in vele gevallen nu plotseling ter zijde te schuiven en nu plotseling het reële bewijs zondermeer te vragen. Maar zelfs dat is te leveren.

x Ja, dat ben ik wel met U eens. Maar ik ben altijd enigszins angstig om dergelijke dingen zo maar zonder meer te aanvaarden. Waarom, dat weet ik zelf niet.

- Zal ik het U zeggen? (Het is het grote struikelblok voor mij). Weet U, waarom dit het grote struikelblok is? Eerst even vragen. Geen bezwaar, wanneer ik hier even verder ga? (Neen). Uw hele leven, want U heeft heel wat verschillende fasen door-gemaakt, is Uw struikelblok altijd weer geweest, dat U het waarom niet kon vinden. En dat zoeken naar het waarom heeft U uiteindelijk hier terecht gebracht, waar U op het ogenblik bent. Zowel in Uw beroep als in Uw, enfin, Uw hele bewustzijn, Uw hele wording, zelfs Uw liefhebberijen, die berusten daarop. (Ja). Toch is dat waarom gemakkelijk te beantwoorden. Aan de ene kant bent U in Uw hart mysticus. En zeer sterk. Aan de andere kant wilt U graag zijn de nuchtere werkelijkheidsmens. Deze tweestrijdigheid kunt U niet verenigen, omdat U het mysticisme als zodanig wilt verwerpen: het is niet nuchter en redelijk genoeg, terwijl U aan de andere kant met de werkelijkheid en haar nuchtere betogen geen genoeg kunt nemen. En dit is de hele reden van de tweestrijdigheid in Uw eigen wezen. Maar weet U, wat het leukste is? U zegt: dat waarom is voor mij een struikelblok. Maar U weet het wel.

x Eigenlijk weet ik het wel, ja. (Maar U wilt het niet weten). Misschien wel, ja. Maar niet willen, is niet kunnen en niet kunnen, is niet durven. Ik durf het misschien niet.

- Ja. En waarom niet? Weet U dat ook? Omdat het een groot deel van Uw leven op losse schroeven zou zetten, mijn waarde vriend. Veel van hetgeen U als bereiking hoogacht in U zelf, wordt daardoor in een volledig ander daglicht gesteld. En dat kunt U voorlopig waarschijnlijk nog niet verwerken. Maar dat is ook niet nodig. Dat komt van zelf wel. Komt het niet hier, dan komt het later. U heeft de tijd, hoor. (Ik heb de eeuwigheid voor mij) Beter gezegd: in U, dat is nog veel juister. Zo. Dat was even een afwijking van het zeer cosmische naar het zeer beperkte toe. (En toch het cosmische). Inderdaad. Omdat wij niet uit de cosmos los kunnen komen, waar wij in en uit de cosmos leven. Nu ben ik toch helemaal van mijn chapter afgeraakt, dus zal ik maar zeggen: zijn er nog meer problemen of vragen? Uit de behandelde onderwerpen gerezen natuurlijk in de eerste plaats.

x Elk goed willen in de mens is toch een zoeken naar de waarheid. De motieven, die de oorzaak zijn van de daden kunnen daarom heel zuiver zijn en door andere mensen verkeerd beoordeeld worden.

- Dat ben ik volledig met U eens. Alleen zou ik de definitie "goedwillend mens" als te vaag terzijde willen schuiven.

x Het zoeken naar de waarheid vind ik al goedwillend.

- Nu, ik ken veel mensen, die kwaadwillend naar de waarheid streven. En ik geloof zelfs, dat er hier in Nederland een waarheid is, die in een heel kwaad boekje staat. Goed en kwaad, goedwillend en

kwaadwillend, dat is eigenlijk een uitdrukking, die in zich zelf zo beperkt is, omdat elke goedwillende mens noodzakelijker wijze ook kwaadwillend moet zijn. Daar hebben wij net over gesproken. Laten wij zeggen een zoekend mens, dat lijkt mij de volledig juiste formule. Een zoekend mens zal, ongeacht hoe zijn omgeving of anderen reageren op zijn daden, wanneer het een zuiver zoeken is, niet alleen het toegeven aan het ik zonder meer, goed handelen ten opzichte van zich zelve. Trek je dus maar niet te veel aan van wat de bureu zeggen. En houdt er rekening mee, dat het niet het verwijt van de bureu is, wat je treft. Dat mag je niet raken. Daar heb je niets mee te maken. Alleen de ontwrichting, die je in het leven van je bureu teweeg zoudt kunnen brengen, betekent wel verantwoording. Doe je dat wel, dan zul je er de consequenties van moeten ondergaan. En het is de vraag, of je die graag wilt aangaan. (Juist ja). U ziet dus, die dingen liggen allemaal heel anders, dan men normaler wijze denkt. Maar daarvoor gaan wij dan ook hier een klein beetje boven het gemiddelde uit. Want per slot van rekening, indien wij ditzelfde zouden zeggen in een zaal, ben ik bang, dat wij heel wat verwoestingen teweeg zouden brengen, zo hier en daar. Want men grijpt over het algemeen zeer gaarne het argument, zonder dat men de bedoeling en tendenz, die er achter schuilt, mede verwerkt. Het is in zekere zin erg gevaarlijk, want ik zeg nu eigenlijk tegen U: "Leef maar, zoals je goeddunkt" en dat zou door velen wel eens identiek kunnen worden geacht met "Leef er nu maar op los", maar dat is niet waar. Want je moet voor jezelf elke handeling verantwoord vinden. Je moet voor jezelf elke ervaring kunnen verantwoorden. Je moet bereid zijn om van elke daad, die je stelt, de consequentie te ondergaan. Als je dat nu maar hebt, dan ben je er. Het is erg lastig, hoor. Als U zo leeft, dat U ook aan de consequenties van elke daad denkt, dan, onder ons gezegd en gezwezen, bent U een veel braver en veel netter mens dan de meeste mensen, die zichzelf erg netjes vinden. (Vertelt U eens iets). Ja, dat is wel aardig....vertelt U eens iets. Dan herinner ik mij altijd zo iets, dat in mijn jeugd jaren werd verteld: Er was eens een mannetje van 88 jaren, dat smookte uit zijn pijpken en had geheel geen haren. Toch dacht er wel dat manneke aan de verleden tijd en leefde in zijn jeugd weer, dus in de eeuwigheid. Een aardig vertelseltje? Laat ik dan nog even daarover praten. Wij leven vaak met onze herinnering in tijden, die eigenlijk vergeten zijn. Hoe komt dat? Wel, wij zoeken het verleden, omdat wij daarin waarden beleefden, die wij denken nu niet meer te kunnen beleven, want de doorsnee mens bindt bepaalde emoties en bepaalde belevingen en bepaalde perioden van bestaan aan leeftijd, omgeving en zekere welstand. Op zich zelf een dwaasheid. Het is heus niet zo, dat het geld, dat je hebt, de leeftijd, waarop je bent, uitmaakt, hoe je van binnen de zaak beleeft. Zo is een mens, die oud wordt en terug grijpt naar zijn jeugtherinneringen een mens, die de tijd negeert en zich zelf erbij. Die schept net als het mannetje in het rijmpje voor zich zelf een soort eeuwigheid. Hij komt in een wereld van voortdurend één, twee of meer belevingen en een bepaalde periode van zijn bestaan. Maar in die continuering ontkent dat mannetje, dat het vandaag aan de dag leeft. Als zodanig leeft het voor niets, omdat het leeft in een herinnering. Want de herinnering is het beleefde. Daar kunnen wij wel de consequenties uit gaan trekken, wanneer wij een nieuw standpunt, een nieuw gezichtspunt in gaan nemen, dat een overzicht over het algehele resultaat kan betekenen. Dat heb je op aarde in doorsnee niet, zeker als je wat ouder bent, want dan gebruik je het hoogstens om het ongunstig te vergelijken met de moderne tijd. De afstand vermooit de dingen, dus wordt je nog maar ontevredener met wat er vandaag is. Eigenlijk zonder reden.

x Dat is toch wat je zo vaak hoort: in onze tijd was dat anders en in onze tijd was dat beter. Dat is toch ongeveer hetzelfde?

- Ja. Die mensen vergeten, dat zij op dit ogenblik leven. Wacht U, in 1880, toen zeiden ze ook al: die jeugd, die jeugd, waar moet dat naar toe. Dat gaat vandaag nog precies hetzelfde, hoor. Maar dat komt eigenlijk door dat vreemde herinneringsvermogen van de

mens: de mens heeft n.l. het vermogen om zich alleen dat te herinneren, wat hij zich wil herinneren. Hij laat alle onaangename bijkomstigheden weg. Zo wordt Papa, als hij tegenover zijn zoontje zit, plotseling overtuigd, dat hij toch zo'n brave jongen was. Hij vergeet het aantal keren, dat hij met een gescheurde broek of met gestolen appels is thuis gekomen en ook de keer, dat Moeder zich een beroerte schrok, omdat er een paar kikkers uit zijn zak kwam. Dat bestaat niet meer voor hem. Maar hij weet nog wel, dat hij altijd goede cijfers had op school en elk vijfje wordt al gauw een zeventje. Hij is er heilig van overtuigd, dat het zo was. De mens herinnert zich n.l. niet alleen, wat er gebeurd is, maar herinnert zich, wat hij wilde, dat er gebeurd zou zijn. Vandaar dat je die treurige dingen krijgt. Toen Rembrandt voor het eerst de licht-donker techniek gebruikte, zeiden ze ook: die jeugd, die jeugd. Hoe kun je nu op die onzinnige manier iets uitbeelden? Die nieuwlichterij! En toen Vondel voor het eerst begon te dichtten, weet U wat ze tegen hem zeiden: man, hou je nou maar bij je kousen. Jij hebt geen verstand van de schone taal. En toen ze "Ghijsbrecht" op zouden voeren, is er bijna nog een schandaal geweest. Maar dat weet U waarschijnlijk nog beter dan ik. Het was bijna een schandaal geweest, omdat het niet netjes genoeg was en toen hebben ze de zaak gered door heel veel machineriën ten tonele te voeren. Zo gaat het altijd, hoor. Laten wij ons daar maar geen zorgen over maken. Tenslotte geloof ik niet, dat zoals wij hier bij elkaar zitten, dat er veel behoefte bestaat om in het verleden te leven. Er zijn er wel eens een paar, die terug dromen, maar..... Laten wij het maar zo zeggen: vandaag aan de dag is goed genoeg voor je, wanneer je de moed hebt om vandaag aan de dag, dat te leven, wat je voelt, dat je bent. Als je het daar maar nu bij houdt, dan gaat het goed. Maar nu ga ik toch werkelijk het woord overgeven aan de laatste spreker, want ik vind, dat ik nu toch heus een heel stuk heb weg gebabbeld.

Goeden avond.

-o-o-o-o-o-o-

Goeden avond, vrienden,
Wij zullen dan gaan besluiten met een meditatie, waarvoor ik U de keuze van onderwerp overlaat. Heeft U een bepaalde voorkeur?

Het Levenslicht.

Het is vreemd, dat hoe duister het ook kan worden, op onze levensweg, er altijd toch weer in ons iets is, dat weet, dat er licht bestaat. Dat waar wij ook gaan en waar wij ook zijn, telkenmale er weer een kleine vonk van vreugde, van verlichting en een ogenblik van vergeten op onze weg komt. Het leven is over het algemeen niet licht. Maar in het leven vinden wij steeds weer een lichtende kracht terug, die met het leven zelve verknoot lijkt. Om dat licht te kunnen begrijpen, zullen wij terug moeten gaan tot de kern der dingen en tot het bestaan zelve. Want daar is God. En ofschoon het moeilijk is te zeggen, of God de Duisternis of het Licht is, of beiden, weten wij, dat Hij zich aan ons vertoont als een immense lichtende Kracht vol van kleuren, die wonderlijk ons kan omgeven. En wij weten, dat ons leven uit Hem voort komt, want zonder Hem zouden wij niet kunnen bestaan. Is het dan een wonder, dat in de kern van ons zijn, van ons leven de lichtende Kracht altijd blijft bestaan? Dat hoe duister de nacht van de geest, hoe somber ook het lot van de stof ons kan schijnen, altijd ergens in ons nog een Licht is? Een flauw Licht soms en soms een verblindend Licht. Een Licht, dat, wanneer wij goed schouwen, ons omgeeft en uit alle dingen voortkomt. Er is geen moment, dat het Goddelijke niet is in al wat bestaat en al deze dingen moeten dan ook het levende Licht uit-

stralen, het Levenslicht, waaruit wij allen bestaan. Dit Licht is ons de vervulling van onze gedachten, begeerten en hoop. Dit Licht is voor ons de Kracht, waarin wij de enige werkelijkheid, de enige volkomen vergetelheid vinden, die het ons mogelijk maakt om ons zelf te blijven. Wanneer wij dan gaan zoeken naar de Lichtende Kracht en het Licht van het leven en het Levenslicht in ons zelve, dan moeten wij dus af kunnen dalen tot in onze ziel en zullen wij daar het Licht vinden. Kennen wij het Licht eenmaal uit ons zelve door aanschouwing, door weten, dan kunnen wij buiten ons een volledig lichtende wereld zien vol wezens, vol kracht, vol energie, vol schoonheid. Al deze dingen samen betekenen het grote levende Licht, het grote Levenslicht, dat ons al onze wegen begeleidt. Uit te gaan voor een ogenblik in dit Licht, een ogenblik het Licht van je eigen leven te kunnen vermengen met de Oneindigheid is hernieuwd en herboren worden in de Goddelijke Kracht. Dit Licht in jezelf dragen als een behoed en beschermd Heiligom is voor ons het werkelijk religieuze denken en voelen. Het Licht uiten in onze handelingen, daden en gedachten is voor ons het Licht aanvaarden. Het Levenslicht is de kern van Kracht, is ons hele bestaan. Zeker. Maar wij kunnen deze Kracht en dit bestaan voor ons zelf wekken tot een zo levende voorstelling, dat wij ons zelf verenigend met het Levenslicht worden tot Lichtende Kracht, leven, dat uitstraalt over de wereld, dat draagt als een fakkel het Licht tot de anderen, hen kenbaar maakt het onkenbare en onthult het Ongeziene. Het Levenslicht doet ons aanschouwen, waar het menselijk oog weigert te zien. Het Levenslicht doet ons doordringen, waar geen enkel ander wezen door zou kunnen dringen. Het is Goddelijk. Het is Goddelijk Licht en Levende Kracht. En uit de rijkdom van Licht in ons zelf puttend, kunnen wij dan komen tot bewustwording. Een bewustwording, die niet alleen betekent het verzamelen van grotere wijsheid, maar het opgaan in het totale Licht, opdat het weinige, dat wij kunnen geven, wordt verveelvoudigd, zodat het zich weerkaatst en weerspiegelt in de Eeuwige Kracht. Moge het Levenslicht niet alleen voor ons allen zijn de ster, die wij volgen, maar de Kracht, die ons leven schraagt en draagt. Want dan zullen wij, in en uit het Licht levende, niet verre zijn van de oorsprong van al dit Licht. Dan zullen onze wegen altijd veilig zijn, veilig tegen de verwarring, die in ons heerst, veilig tegen de duisternis, die buiten ons dreigt. Rein, zuiver, zoals het Licht zelve zullen wij kunnen gaan de weg des Levens en volbrengen de taak ons opgelegd. En vinden wij in dit Licht vaak reeds op aarde de troost en de Kracht om voort te gaan en het vermogen om anderen te helpen en te dienen, Dit is het Levenslicht en de Levende Kracht, waarover U mij verzocht te mediteren. Ik hoop, dat deze korte beschouwing U tevreden zal kunnen stellen. Ik dank U allen voor Uw aandacht en geeft het medium vrij. Goeden avond.